

Сьогодні
03.03.2025

Урок
№60

Дата: 05.03.2025
Клас: 5–Б
Предмет: Пізнаємо природу
Урок: № 60
Вчитель: Капуста В.М.

**Органи квіткової рослини.
Будова рослин. Опрацювання наукової
довідки. Повторення. Маса тіла. Одиниці маси та її
вимірювання**

Мета уроку:

- ознайомити учнів з будовою рослин та їх функціями, сформувати уявлення про значення кожного органу для рослини, вміння розрізняти органи рослин, називати їх, збагачувати активний словник відповідно до тематики тижня;
- активізувати пізнавальну діяльність дітей;
- розвивати самостійне мислення, вміння досліджувати, уяву, доказове та зв'язне мовлення, пам'ять, увагу, дрібну моторику, критичне мислення, навички вільного спілкування;
- виховувати естетичний смак.

Сьогодні
03.03.2025

Прослухаймо вірш та налаштуймося на роботу

Уже дзвінок нам дав сигнал:
Працювати час настав.
Отож ми часу не гаймо,
До роботи приступаймо.

Сьогодні
03.03.2025

LIVE

Програма «Як почуває себе ненька Україна?» в прямому ефірі

Привіт, друзі!
А яка зараз пора року?
Який місяць?
Яке сьогодні число?

Мої вітання!
Яким було вранці небо, коли ми
йшли до школи?
Що стосовно опадів?
Кому відома температура повітря?

Маса об'єкта – це величина,
яка визначає, скільки речовини
містить те або інше тіло .

Повторення

Які є одиниці маси.

Масу тіла вимірюють вагами, порівнюючи її з масою взірця – еталона маси.

Донедавна міжнародним еталоном був металевий циліндр зі спеціального сплаву масою **1 кг**. Він зберігається у Франції у Палаті мір і ваг.

80 точних копій цього еталона зберігаються у різних країнах.

Міжнародний прототип кілограма – це гиря
у вигляді прямого циліндра із
заокругленими ребрами діаметром і
висотою 39 мм.

Сьогодні
03.03.2025

Розгадай загадку

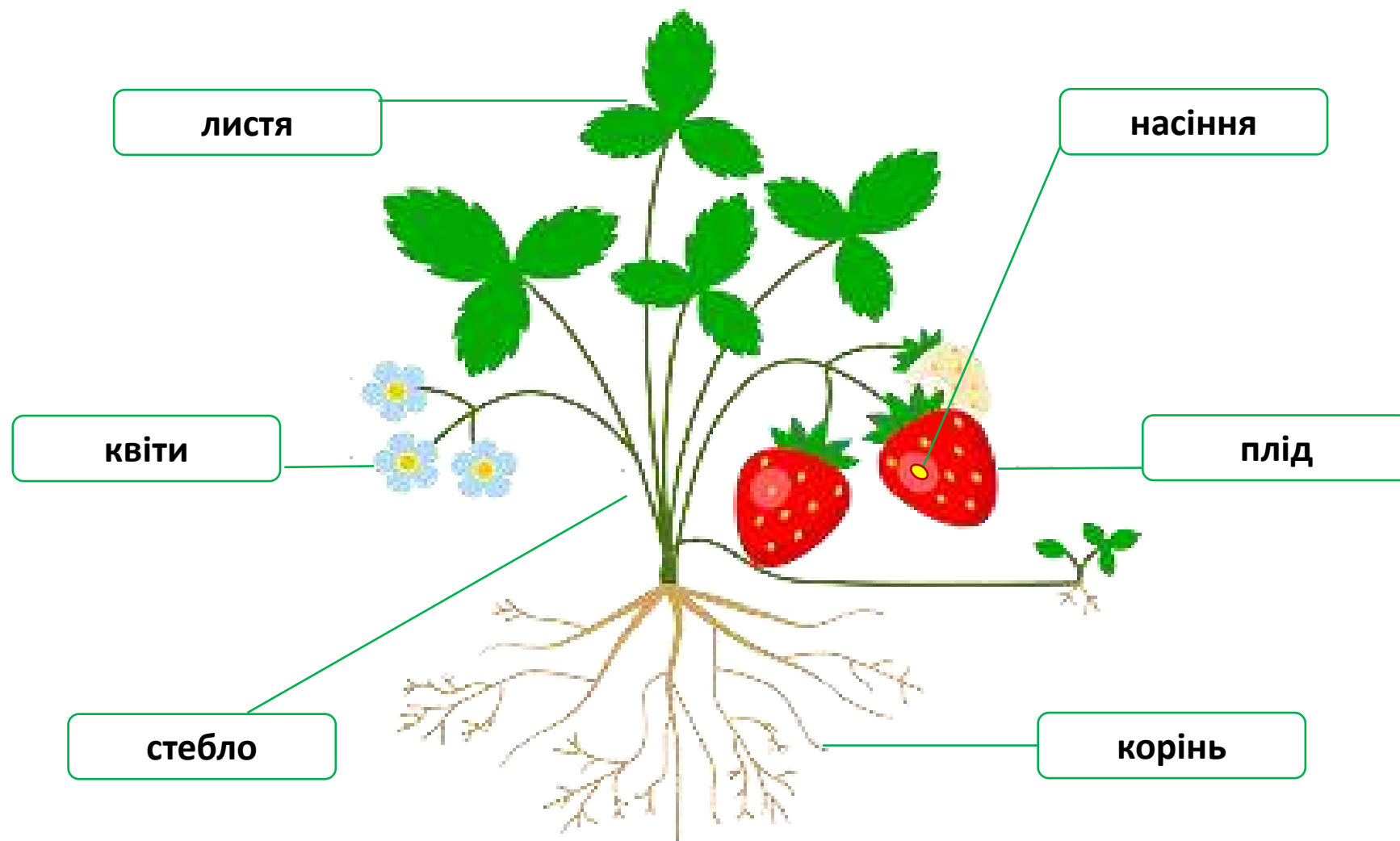

Їх росте кругом доволі
На водоймі, в лісі, в полі:
Дуб, ромашка і ліщина –
Одним словом звуть ...

РОСЛИНИ

Сьогодні
03.03.2025

Запам'ятай

Усі рослини різні, проте мають однакові частини

Орган - це частина
організму, що має певну
будову та виконує певні
функції.

Сьогодні
03.03.2025

Рослини живляться за допомогою кореня

**Коріння закріплює рослину в ґрунті,
по ньому поступають поживні
речовини і волога, які потрібні для
життя рослини.**

Корінь - це підземний орган,
основними функціями якого є
закріплення рослини в ґрунті та
поглинання з нього води з
розчиненими речовинами.

**Пагін - це надземний орган рослин,
який складається зі стебла і
розташованих на ньому листків і
бруньок.**

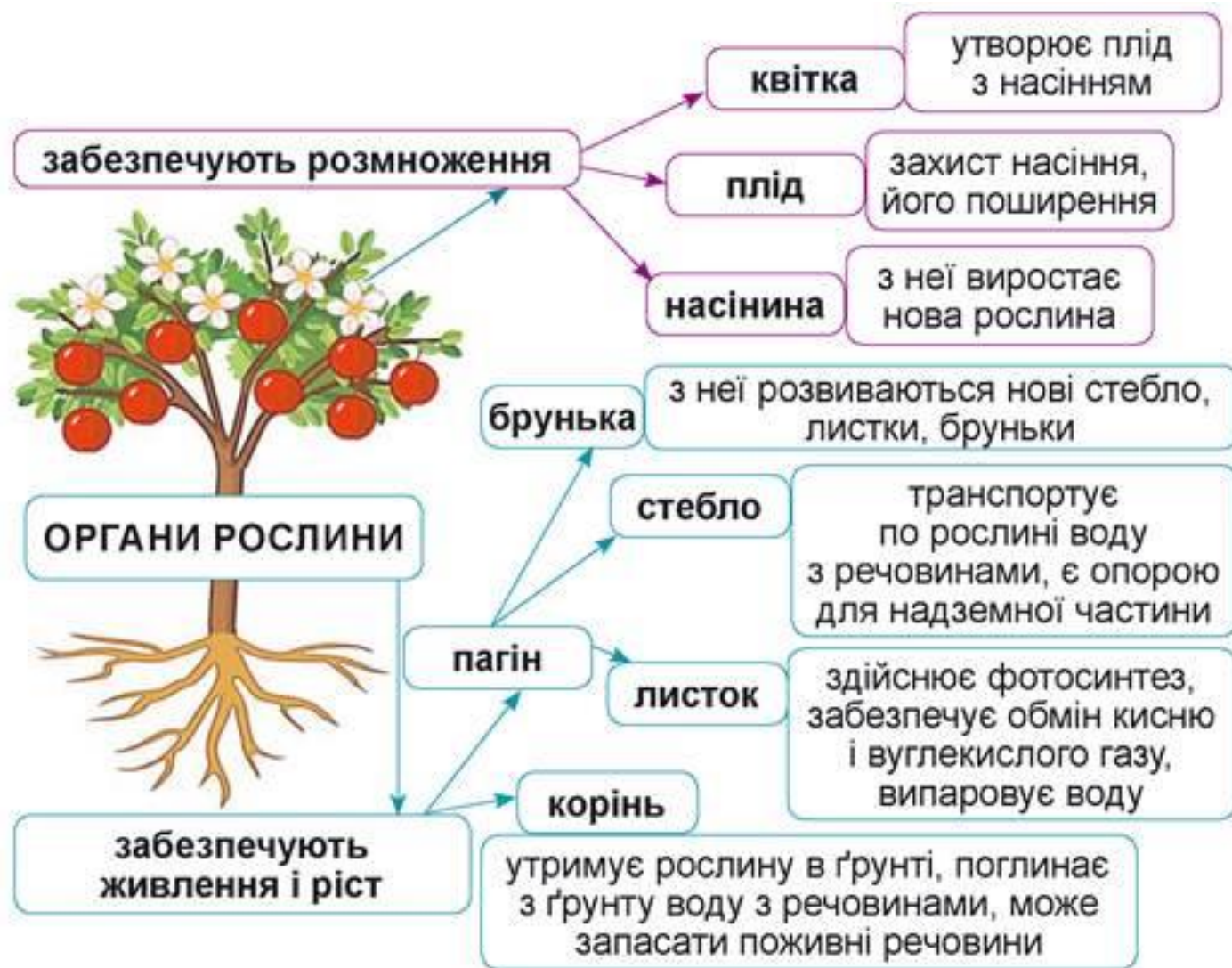
«Кожна частина рослини виконує свою функцію — одна допомагає рослині отримувати поживні речовини, в іншій — відбувається процес фотосинтезу тощо»

Сьогодні
03.03.2025

Гімнастика для очей

Гімнастика для очей

Робота в підручнику. Наукова казка.

Органи рослини завжди жили дружно. Але одного разу, втомлені спекотним літом, вони почали суперечку – хто з них найголовніший.

Корінь: Звичайно, що я – найголовніший. Адже закріплюю рослину в ґрунті, напоюю всі органи водою і годую мінеральними солями. А як треба відкласти поживні речовини, щоб потім на наступний рік використати для росту – то також одразу до мене. І тоді я важко працюю – розростаюсь. Про мою важливість свідчить навіть те, що я першим з’являюся з Насінини.

Листок: От-от, Кореню, живеш собі, та ще й за мій рахунок. Адже це я утворюю під час фотосинтезу з вуглекислого газу і води ті поживні речовини, професійно використовуючи для цього сонячну енергію. А ще й виділяю кисень, яким всі дихають. І це непросте завдання, адже треба постійно контролювати, щоб не сплутати дихання і фотосинтез: вуглекислий газ спрямовувати для фотосинтезу, а виділяти кисень, кисень скеровувати для дихання, а виділяти вуглекислий газ. А як ти забагато набереш води, то я рятую рослину – випаровую (виділяю) її через свої продихи. А якщо потрібно, я тебе, Кореню, можу виростити і без насіння.

Стебло: *От слухаю я вас і думаю, куди б ти, Кореню, дівав воду, а як би ти, Листку, передавав іншим органам поживні речовини без мене? Це ж мої довгі клітини як трубочки пересилають поживні речовини від Листків униз, а воду від Кореня по всій рослині. З ранньої весни до пізньої осені працюю, трохи перепочину взимку, а з настанням тепла знов беруся до роботи. А хто ж, як не я, тримає гілки з листками та розташовує їх так, щоб усі сонечко бачили.*

Квітка: *Які ви наївні, сперечаєтеся, хто з вас найголовніший. Усе просто. Уся ваша праця, все, що ви здобули з ґрунту, повітря, води, сонячної енергії, – для того, щоб я могла утворити плід з насінням. Не буде мене – не буде й плоду з насінинами, а не буде насіння – не буде й рослини. Тому якщо буду я – буде рослина.*

Брунька: *Так-то так, але не було б ні тебе, Стебло, ні тебе, Листку, без мене, ані навіть тебе, Квітко. Бо саме я захищаю вас ще малесеньких узимку від лютих морозів, ранньої весни – від несподіваних приморозків, від комах-шкідників, які б давно вас згризли. Невдячні ви.*

Насінина: *І все-таки я – найголовніша. Саме з мене розвивається і Корінь, і Стебло, і Листки, і Квітки, і Плоди, і нові Насінини. Тому маю найважливішу роль: захистити і забезпечити ріст та розвиток маленькому зародку рослини, щоб почалось нове життя.*

Плід: *Але ти забула, Насінино, що саме я захищаю тебе і борюсь з усіма негараздами за твоє життя. А хто ж, як не я, вигадує різні способи поширення, щоб перенести тебе на нове краще місце для розвитку майбутньої рослини.*

І ще б, напевно, довго сперечались органи, якби не Рослина, яка почала задихатись і в'янути. Схаменулись органи і дружно взялись працювати разом, рятуючи Рослину.

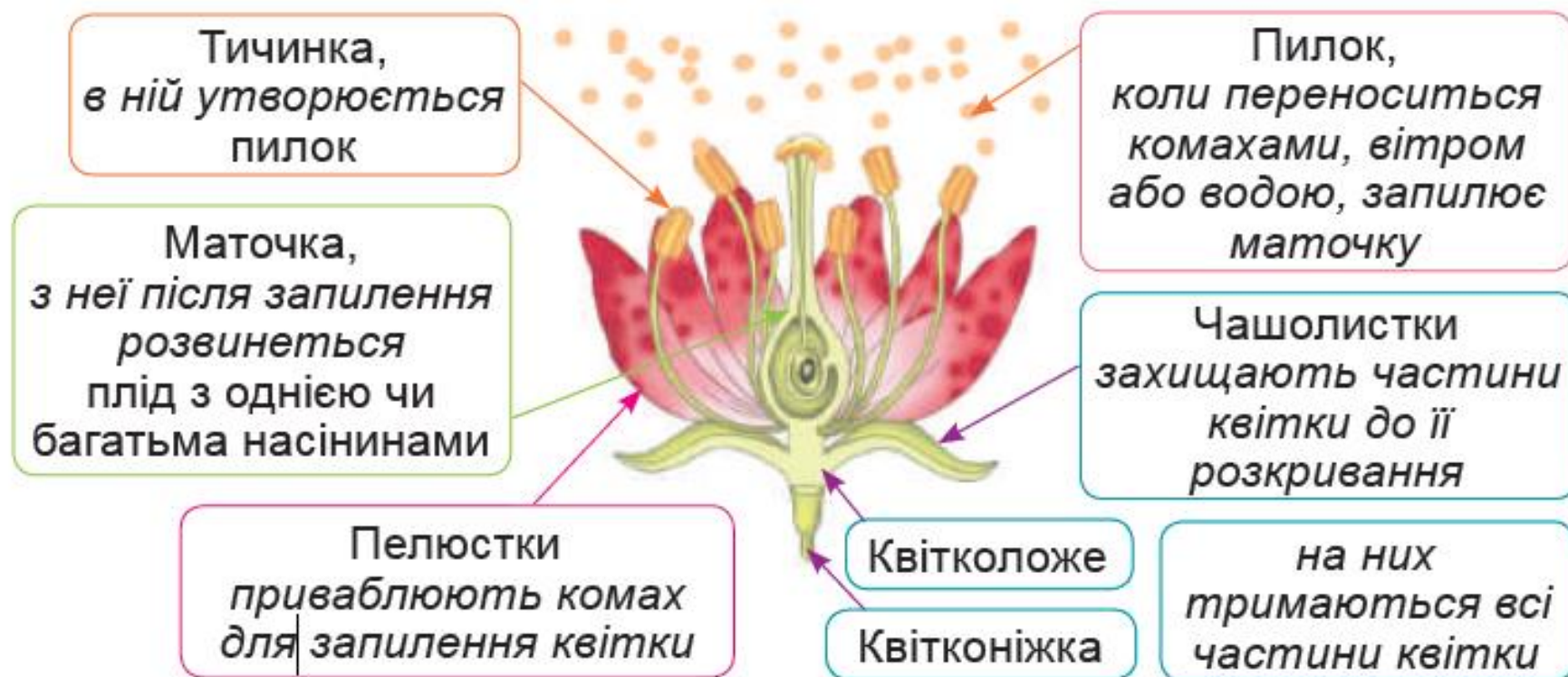
**Чому сперечалися органи
рослини?**

**Як ти гадаєш, хто з них
найважливіший?**

Будова квітки та функції її частин

Сьогодні
03.03.2025

Фізкультхвилинка

Розглянь малюнок
163.
Які функції
виконують частини
квітки?

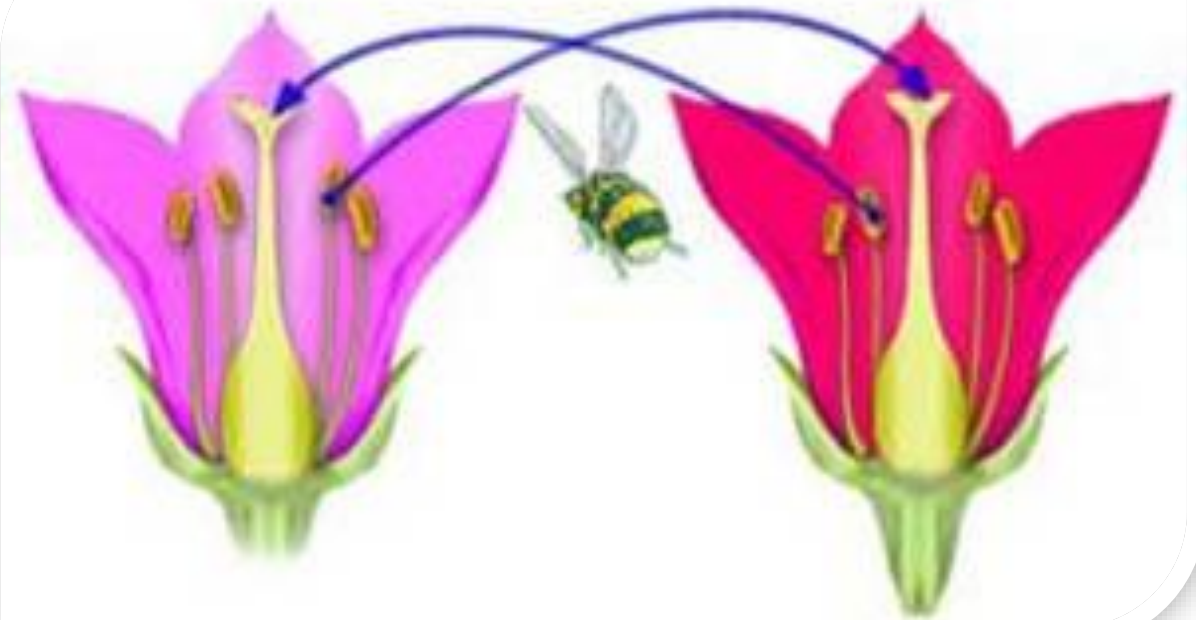
Квітковий пилок
– це дуже дрібні
порошинки.

Запилення – це процес перенесення пилку. Воно відбувається під час цвітіння рослин.

Нас приваблюють насамперед *пелюстки квітки*, але для рослини важливіше значення мають внутрішні її частини: *тичинки і маточка* (мал. 165). З маточки внаслідок потрапляння на неї пилку (запилення) розвинеться **плід з насінинами**.

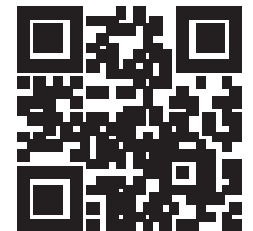

Розглянь
малюнок 164.
Як утворюється
плід вишні?

Утворення плоду вишні

Як
утворюється
плід ►

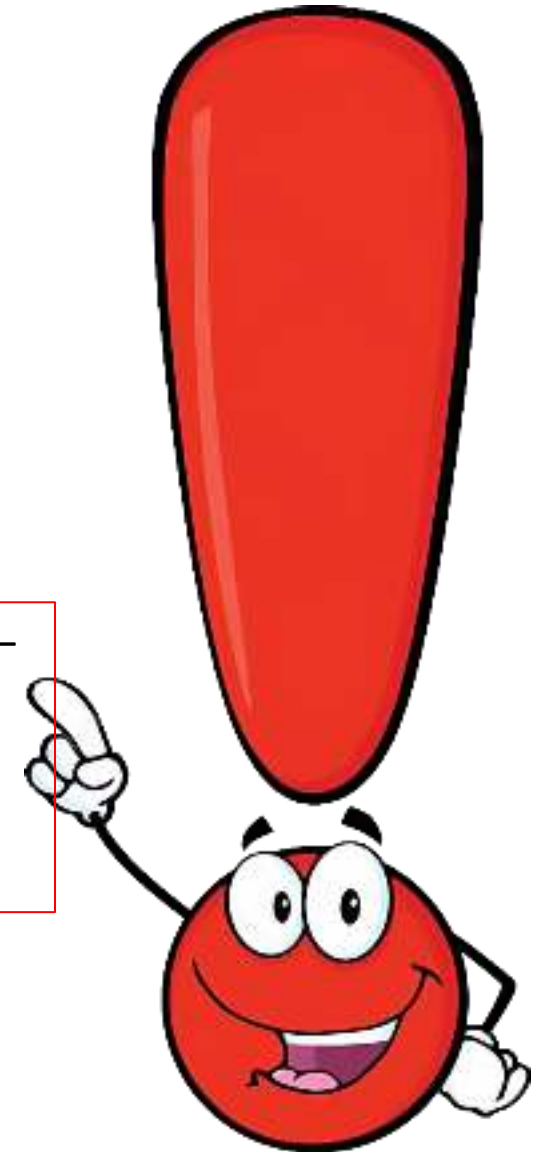

Рослини мають різний вигляд.
Однак в усіх квіткових рослинах є
**корінь, стебло, листок, квітка, плід і
насіння.**

Органи квіткових рослин, які забезпечують їхнє живлення та ріст, – це **корінь** і **пагін**.

Пагін складається зі **стебла, листків** і **бруньок**.

Органи, що забезпечують розмноження квіткової рослини, – це **квітка, плід і насінина**.

Сьогодні
03.03.2025

Домашнє завдання

Зворотній зв'язок Human або ел.
пошта valentinakapusta55@gmail.com

Підручник §43 с. 160-163, опрацювати.

Письмово:

1. Продовж речення (сл. 8, 10, 11):
Орган - ... .
Корінь - ... .
Пагін - ... .
2. . Які органи забезпечують рослині живлення та ріст, а які відповідають за розмноження?
3. Намалюй рослину. Підпиши її органи. (сл. 7)
4. Намалюй квітку. Вкажи її будову (сл. 19)

Використані джерела

- <https://vsimpptx.com/author/piznayemo-prirodu-d-bida-t-gilberg-ya-kolisnik-5-klas>

Підручник <https://pidruchnyk.com.ua/1718-piznaiemo-pryrodu-bida-5-klas.html>